

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

G.K.20
ACELE VE SÜRELİDİR

7/9346

Sayı: B.02.1.HZN.0.13.05.02-610/
Konu: Soru Önergesi

17.11.09* 49221

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi: 01.10.2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-15242 sayılı yazınız.

İlgi yazı ile, İstanbul Milletvekili Sayın Atıla KAYA tarafından tevcih edilen 7/9346 sayılı soru önergesinin sureti ekli olarak gönderilmiş ve süresi içinde cevaplandırılması talep edilmiştir.

Söz konusu soru önergesine ilişkin olarak Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Ali BABACAN

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

EKLER:

1- Yazı (4 Sayfa)

DAĞITIM:

Bilgi: Başbakanlığa

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN ATİLA KAYA'NIN
DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI SAYIN ALİ BABACAN'A
TEVCİH ETTİĞİ 7/9346 ESAS NUMARALI SORU ÖNERGESİ İLE İLGİLİ
OLARAK HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TARAFINDAN HAZIRLANAN CEVAP METNİ**

SORU 1: Gayri Safi Milli Hasıla (GSMH) oranını hangi para birimi üzerinden hesaplıyorsunuz?

CEVAP 1: TÜİK tarafından açıklanan GSYH serisi, cari fiyatlarla ve 1998 yılı sabit fiyatlarıyla Türk Lirası üzerinden hesaplanmaktadır. Ancak GSYH değeri uluslararası karşılaştırmalar açısından önemli bir gösterge olduğundan TÜİK, Türk Lirası cinsinden hesaplanan GSYH değerini döviz kuru kullanarak ABD Dolarına dönüştürmekte ve kamuoyuna duyurmaktadır.

SORU 2: En son açıkladığınız yüzde 13,8'lik ekonomik daralma oranını hangi para birimi üzerinden hesaplıyorsunuz?

SORU 3: Ekonomideki daralmayı hangi kriterlere göre belirliyorsunuz?

SORU 4: Bu kriterleri ve ekonomik daralmadaki paylarını açıklar mısınız?

SORU 5: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) kriterlerini neye göre belirliyorsunuz?

SORU 6: Belirlediğiniz kriterlerdeki daralma oranları ne kadardır?

CEVAP 2, 3, 4, 5, 6: TÜİK tarafından 2009 yılı Haziran ayında, 2009 yılı ilk çeyreği büyümesine ilişkin olarak açıklanan yüzde 13,8 oranındaki daralma, Eylül ayında yüzde 14,3 oranına revize edilmiştir. Söz konusu oran, 1998 fiyatlarıyla Türk Lirası cinsinden GSYH üzerinden hesaplanmıştır.

SORU 7: İmalat, İnşaat, Toptan ve Perakende, Ulaşım, Haberleşme, Depolama, Bankacılık, Tarım ve Tekstil sektöründeki daralma oranlarını açıklar mısınız?

CEVAP 7: 2009 yılı ilk çeyreğinde sanayi ve hizmetler sektörleri yüksek oranda daralmış, ancak ikinci çeyrekte alınan vergi tedbirlerin etkisiyle canlanan iç talebe bağlı olarak söz konusu sektörlerde daralma hız kesmiştir.

İktisadi faaliyet kollarına göre açıklanan Gayri Safi Yurtiçi Hasıla verileri 2009 yılının ilk altı ayında geçen yılın aynı dönemine göre imalat sanayinin yüzde 14,4, inşaat sektörünün yüzde 19,9, toptan ve perakende ticaret sektörünün yüzde 20,6, ulaştırma, depolama ve

haberleşme sektörünün yüzde 14,5 oranında daraldığını göstermektedir. Öte yandan, söz konusu dönemde tarım sektörü katma değeri yüzde 4,3 oranında, mali aracı kuruluşlar sektörü katma değeri ise yüzde 9,2 oranında artmıştır.

Aylık sanayi üretim endeksi alt kalemlerinden biri olan tekstil sektöründe ise 2009 yılının ilk sekiz aylık döneminde geçen yılın aynı dönemine göre üretim yüzde 16,6 oranında daralmıştır. Bununla birlikte tekstil sektörü ihracatındaki daralmanın hız kesmesine paralel olarak sektör üretiminde de Haziran ayından itibaren toparlanma gözlenmektedir.

SORU 8: İhracat ve ithalat oranlarını açıklayınız?

CEVAP 8: Küresel ekonomide yaşanan gelişmelere paralel olarak iç ve dış talebin gerilemesi, 2008 yılı son çeyreğinden itibaren hem ihracatın hem de ithalatın daralmasına neden olmuştur. 2008 yılı son çeyreğinde sırasıyla yüzde 13,2 ve yüzde 20,6 oranlarında daralan ihracat ve ithalat, 2009 yılı Ocak-Ağustos döneminde sırasıyla yüzde 30,1 ve yüzde 39,9 oranlarında daralmıştır. Söz konusu dönemde ihracattaki daralmanın temel sebebini en büyük ihracat pazarımız olan AB ülkelerindeki ekonomik yavaşlama oluşturmaktadır. Petrol ve emtia fiyatlarının düşüş eğilimi göstermesi, yüksek ithalat bağımlılığı olan teknoloji yoğun sektörlerde ihracatın azalması ve dış talebin yanı sıra iç talebin de daralması sonucu ithalat da 2008 yılı Ekim ayından beri azalmaktadır.

İhracat ve ithalatın değişim oranları fiyat ve miktar ayrımında incelendiğinde, 2009 yılı ilk çeyreğinde küresel durgunluğa bağlı olarak hem ihracat hem de ithalat fiyatlarının hızlı biçimde düşüş gösterdiği gözlenmektedir. Öte yandan, ihracat fiyatları Nisan ayından ithalat fiyatları ise Mayıs ayından itibaren tekrar yükselme eğilimine girmiştir. İthalat ve ihracat 2008 yılı son çeyreğinden itibaren reel olarak da daralmaktadır. Reel ithalattaki daralma eğilimi 2009 yılı Nisan ayından itibaren hız kesmiştir. 2009 yılı Haziran-Temmuz döneminde yavaşlayan reel ihracat daralması ise Ağustos ayında yeniden artış göstermiştir. 2009 yılı Ocak-Ağustos döneminde ithalat daralmasında hem miktar hem fiyat kaynaklı azalma etkili olurken, ihracattaki daralmada fiyat etkisinin miktar etkisinden daha baskın olduğu dikkat çekmektedir. Nitekim, söz konusu dönemde ithalat reel olarak yüzde 22, fiyat etkisi kaynaklı yüzde 23,5 oranında daralırken, ihracat reel olarak yüzde 11,4, fiyat etkisi kaynaklı ise yüzde 21,1 oranında daralmıştır.

SORU 9: Şu anki bütçe açığı ne kadardır? Bu yıl sonu bütçe açığı öngörünüz, ne kadardır ?

CEVAP 9: Küresel ekonomiye entegre olmuş her ülke gibi Türkiye ekonomisi de global ekonomideki olumsuz gelişmelerden etkilenmiştir. Ekonomideki yavaşlamaya paralel olarak vergi gelirlerinde azalma meydana gelmiş ve küresel krizle mücadele kapsamında alınan önlemler nedeniyle harcamalar artmıştır. Bu gelişmelere bağlı olarak Merkezi yönetim bütçesi Ocak-Ağustos döneminde 31,3 milyar TL açık vermiştir. Merkezi yönetim bütçesinin, 2009 yılı sonunda Orta Vadeli Program'da belirtildiği üzere 62,8 milyar TL civarında açık vereceği tahmin edilmektedir. Söz konusu açığın GSYH'ya oranının ise yüzde 6,6 olacağı öngörülmektedir.

SORU 10: Şu anki iç borçlanma oranı ve toplam iç borç stoku ne kadardır? Toplam iç ve dış borç stoku ne kadardır?

CEVAP 10: 2009 yılı Ağustos ayı itibarıyla Merkezi Yönetim İç Borç Stoku 315,4 milyar TL, Merkezi Yönetim Dış Borç Stoku 73,3 milyar Dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Merkezi Yönetim Toplam Borç Stoku ise 424,7 milyar TL (285 milyar Dolar) seviyesindedir.

2009 yılı Ocak-Eylül döneminde 45,8 milyar TL'lik net borçlanma yapılmıştır. Hazine iskontolu yıllık bileşik ağırlıklı ortalama iç borç faiz oranı 2009 yılı Ekim ayında yüzde 7,5 seviyesinde, 2009 yılı Ocak-Ekim döneminde ise yüzde 11,9 seviyesinde gerçekleşmiştir.

SORU 11: Şu an borsada yabancı payı ne kadardır? 6 ay önceki payı ne kadardır?

CEVAP 11: Merkezi Kayıt Kuruluşundan alınan verilere göre, 12 Ekim 2009 tarihi itibarıyla yabancı yatırımcıların İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'ndaki payı yüzde 66,79 seviyesindedir. Söz konusu oran 31 Mart 2009 tarihinde yüzde 62,93 olarak gerçekleşmiştir.

SORU 12: ABD doları bazında, çalışanların ücretlerinde, geçen yıla oranla bir kayıp-var mıdır? Varsa ne kadardır?

CEVAP 12: 2008 ve 2009 yıllarının Temmuz aylarına ilişkin ücret-maaş verileri karşılaştırıldığında, memur ve asgari ücretli çalışanların ücretlerindeki artış oranının söz konusu dönemdeki yüzde 5,4'lük enflasyon oranının üzerinde gerçekleştiği görülmektedir.

	Memur Maaşları (TL)		Asgari Ücret (TL)	
	Ortalama*	En Düşük*	Brüt	Net
2008 Temmuz	1196	878	639	503
2009 Temmuz	1417	1067	693	546
Değişim oranı (%)	18,5	21,6	8,5	8,6

* Aile Yardımı Hariç

** Hesaplama Merkez Bankası Aylık Ortalama Dolar Alış Kuru kullanılmıştır.

SORU 13: Otomotiv sektöründeki üretim oranı, bu yılın ilk altı ayı ile 2008 yılı ilk altı aylık oranı ne kadardır? Aradaki farkın sebebi nedir?

CEVAP 13: Otomotiv Sanayii Derneği verilerine göre 2008 yılının ilk altı aylık döneminde otomotiv sektöründe toplam 728 bin 439 adet araç üretilmişken, 2009 yılının ilk altı aylık döneminde 400 bin 360 adet araç üretilmiştir. Bunun sonucunda 2009 yılının ilk altı ayında toplam araç üretimi geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 45 oranında daralmıştır. Üretimdeki söz konusu daralma, toplam otomotiv üretiminin yüzde 71'inin ihraç edilmesi nedeni ile esas olarak dış talep daralmasına bağlı olarak ihracattaki keskin düşüşten kaynaklanmıştır.

SORU 14: 01.10.2008 ile 31.03.2009 tarihleri arasında Türkiye piyasalarına 17 Milyar Dolar para girişi olduğu doğru mudur? Doğru ise paranın kaynağı nereden, nasıl sağlanmıştır?

CEVAP 14: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından 2008 yılı Ekim ayı ile 2009 yılı Mart ayı arasındaki döneme ilişkin daha önce 17,5 milyar dolar olarak belirtilen net hata noksan kalemi Ağustos ayına ilişkin açıklanan verilerde 12,1 milyar dolar olarak revize edilmiştir. TCMB, 2008 yılına ilişkin yaptığı bir çalışmayla yurtdışındaki yerleşik kişilerin yurtdışı bankalardaki mevduatlarının değişimini ödemeler dengesi hesaplamalarına yansıtmıştır. Bu şekilde 2008 yılı son çeyreğinde yüksek miktarlara ulaşan net hata noksan kaleminin önemli bir bölümü açıklanmıştır. Söz konusu kaleme ilişkin çalışmalar 2009 yılı için de devam etmektedir.